

Polityka promocji zdrowego odżywiania – międzynarodowa analiza porównawcza i badanie uwarunkowań skuteczności wybranych rozwiązań

Celem projektu jest: 1) identyfikacja wybranych instrumentów polityki publicznej mających na celu promocję zdrowego odżywiania, 2) porównanie ich wykorzystania w trzech krajach europejskich: Polsce, Francji i Wielkiej Brytanii, 3) ocena ich skuteczności, 4) zbadanie moderującej roli cech konsumentów (zmienne demograficzne, społeczno-ekonomiczne i psychograficzne) w relacjach między tymi opcjami polityki a zdrowym odżywianiem oraz 5) sprawdzenie, czy wiedza żywieniowa pośredniczy w badanych relacjach. Instrumenty polityki, które należy przeanalizować, obejmują: 1) społeczne kampanie marketingowe ukierunkowane na zachęcanie do zdrowego żywienia, 2) przepisy dotyczące etykietowania żywności, w tym informacje o składnikach, panel informacji żywieniowej, oświadczenia zdrowotne i żywieniowe oraz systemy etykietowania z przodu opakowania, takie jak Nutri-Score; 3) certyfikacja ekologiczna, w tym logo rolnictwa ekologicznego Unii Europejskiej; 4) aplikacje żywieniowe na smartfony; 5) działania dietetyków w mediach społecznościowych. Potencjalnymi moderatorami do zbadania są: 1) cechy demograficzne konsumentów, w szczególności płeć, wiek, skład rodziny, miejsce zamieszkania w mieście i na wsi; 2) cechy społeczno-ekonomiczne konsumenta, w szczególności wykształcenie, dochód i zawód; 3) wartości Schwartza; 4) kryteria wyboru żywności.

Problem badawczy jest ważny i aktualny, ponieważ choroby przewlekłe związane z niebilansowanymi i niezdrowymi nawykami żywieniowymi stały się zdecydowanie jednym z głównych problemów współczesności. Głównym problemem był duży wpływ wysoko przetworzonej żywności i napojów na przyrost masy ciała i ryzyko chorób niezakaźnych, co stwarza potrzebę podjęcia poważnych nowych inicjatyw politycznych. Wpływ polityki zdrowego odżywiania nie spełnia oczekiwań decydentów.

Wiele innowacyjnych opcji politycznych mających na celu ograniczenie przejadania się i poprawę jakości diety pozostaje w dużej mierze niezbadanych. Zidentyfikowaliśmy lukę badawczą dotyczącą roli wybranych interwencji polityki publicznej w kształtowaniu rzeczywistych praktyk zdrowego odżywiania, wykraczając poza subiektywne oceny zdrowego odżywiania. Niezbędne jest również poszukiwanie potencjalnych moderatorów relacji między rozwiązaniami politycznymi a zdrowym odżywianiem oraz pośredniczącej roli wiedzy żywieniowej.

Nasz projekt badawczy charakteryzuje się wysokim poziomem innowacyjności, ponieważ: 1) koncentruje się na skuteczności wybranych rozwiązań polityki publicznej związanych ze zdrowym odżywianiem, badając wpływ tych interwencji na rzeczywistą zdrowotność diety na poziomie indywidualnym; 2) wykracza poza samoocenę własnego zdrowego odżywiania, która jest powszechna w wielu badaniach zachowań konsumenckich, gdyż opowiadamy się za bardziej obiektywnymi wskaźnikami zdrowego odżywiania, opartymi na informacjach o zwyczajach konsumpcyjnych dla konkretnych kategorii żywności; 3) łączy wartościowe spostrzeżenia z badań polityk publicznych i badań zachowań konsumenckich prowadzonych w ramach subdyscypliny marketingu z konstruktami wypracowanymi w naukach o zdrowiu i żywieniu; 4) przyjmuje złożone, holistyczne ramy badawcze, badając nie tylko główne efekty między kluczowymi zmiennymi, ale także badając potencjalne moderatory i efekty mediacyjne; 5) uwzględnia najnowsze osiągnięcia technologiczne w zakresie rozpowszechniania informacji związanych z żywnością i żywieniem (aplikacje na smartfony i komunikacja w mediach społecznościowych); 6) przyjmuje międzynarodowe podejście porównawcze.

Zastosowane zostanie połączenie ilościowych i jakościowych metod badawczych. Zaczniemy od analizy dokumentów programowych oraz literatury naukowej z zakresu polityki zdrowego odżywiania. Przegląd ten będzie miał zasięg międzynarodowy, z naciskiem na analizę rozwiązań przyjętych w Polsce, Francji i Wielkiej Brytanii. Przeanalizujemy rodzaje interwencji publicznych, ich cele i zadania, kryteria i metody realizacji, implikacje budżetowe oraz oceny skuteczności, jeśli takie będą dostępne. Po drugie, przeprowadzimy serię indywidualnych wywiadów pogłębionych z decydentami i ekspertami w dziedzinie polityki zdrowego odżywiania. Te wywiady zostaną przeprowadzone w trzech krajach europejskich: Polsce, Francji i Wielkiej Brytanii, aby uzyskać cenne informacje na temat opcji polityki i modeli ich wdrażania. Trzecie zadanie w naszym planie pracy dotyczy ankiety wśród dietetyków. Dzięki temu będziemy mogli poznać ich opinie na temat aktualnych instrumentów polityki zdrowego odżywiania, a także pewnych modyfikacji, które mogłyby zostać wprowadzone w przyszłości na podstawie doświadczeń krajów Europy Zachodniej. Po czwarte, przeprowadzimy zakrojone na szeroką skalę badanie wśród polskich konsumentów. Metoda ankiety zostanie zastosowana do określenia charakteru i rodzaju relacji między kluczowymi zmiennymi będącymi przedmiotem zainteresowania, a mianowicie: instrumentami polityki, cechami konsumentów, wiedzą żywieniową i zdrowym odżywianiem.